

Mitjans | Actualitzat el 08/01/2019 a les 09:02

?«La gran il·lusió» no és un miratge!

«Que mai més hàgim d'escoltar excuses i sopars de duro, persones que es pensen que la cultura als mitjans de comunicació és alguna cosa així com una quota»

El primer film d'argument del cinema català | TV3

No tot són males notícies. A TV3, els dilluns just després del *Telenotícies* s'ha estrenat *La gran il·lusió*, <https://www.ccma.cat/tv3/la-gran-illusio/>) programa dedicat a explicar la història del cinema català. Sí, heu llegit bé, no és una al·lucinació. Un programa documental sobre cine en horari de màxima audiència? On és la trampa? Sembla una mentida, oi? Una "trola manola", una invenció, una aixecada de camisa. Un programa de cinema en temps de cultura proscriu? Un programa de cinema en temps en què els cinemes estan sent arrasats del nostre imaginari? Un programa de cinema en un temps en què la intel·ligència es persegueix i l'estultícia es premia? Un programa de cinema en temps de Ciutadans i de Vox? Què pot ser més interessant que explicar compulsivament l'última defecació de Vox?

Bé, doncs sembla que sí, que no és un miratge. *La gran il·lusió* es va estrenar ahir a TV3. Si algú té la temptació de mirar l'audiència feta -quan escric aquestes línies no en tinc ni idea- per posar i treure raons, per a referendar l'aposta o alguna cosa similar, s'equivocarà de ple. És aquest un d'aquells programes que no es fa per aquests motius tan absurds i prescindibles, es fa perquè s'ha de fer i perquè a qui el vegi li agradarà. És una producció feta amb estima i amb coneixement de causa. Es nota el treball en equip i es nota el treball artesanal que hi ha al darrere. Està pensat i executat amb mà serena i mirada divulgativa, amb intenció d'arribar a tothom, sense elitismes i també sense infantilismes puerils.

Passa com una exhalació, té ritme, sona bé i tot el devessall d'idees que conté estan posades al servei

d'una sola idea: el cinema

Passa com una exhalació, té ritme, sona bé i tot el deversall d'idees que conté estan posades al servei d'una sola idea: el cinema. Al primer episodi, abans de parlar-nos dels dos noms essencials dels inicis del cinema a casa nostra -Gelabert i Chomón- ens van il·lustrar amb apunts sobre el naixement del cine, les primeres projeccions, l'impacte inicial... La intenció no és només parlar de cinema sinó de com aquest ens ha influït, com ha fet canviar els hàbits i les ciutats, com ha interactuat amb altres arts per a establir una dialèctica fonamental: el circ, les varietats, el teatre, la música...

El relat és imaginatiu: les projeccions amb públic il·lustre (Montserrat Carulla, Carme Elias, Miki Esparbé...) el projeccionista és el gran col·leccionista i conservador Josep Maria Queraltó, les innovacions tècniques fan dialogar el passat amb el futur, l'aparició de La Maña al vell i recuperat teatre Arnau, etc. S'agraeixen els apunts històrics sobre la ciutat, els viatges pel territori (Granollers, Vilafranca, La Garriga, Tàrraga...), la preocupació pels canvis socials i demogràfics associats a la irrupció del cinematògraf. Hi ha també una dimensió crítica molt lloable. Destaca especialment la mirada, ja esmentada, sobre la pèrdua de sales de cinema i altres espais culturals emblemàtics. La comparativa de l'abans i l'ara és demolidora, esfereïdora, terrible.

Repeteixo que l'existència de La gran il·lusió al prime time de TV3 es pot considerar pràcticament un miracle

Ah! I en aquest sentit, apunts vidriòlics tan necessaris com referir-se a La Rambla d'avui com un "parc temàtic per als turistes". Sensacional! S'hi barregen textures i registres, apareixen testimonis i entrevistes, els grans noms s'expliquen amb vocació dinàmica i sense embarbussaments, sense donar res per sabut però sense caure en grans disquisicions teòriques.

Repeteixo que l'existència de La gran il·lusió al prime time de TV3 es pot considerar pràcticament un miracle. Suposo que, com jo, molta gent desitja que no sigui una llicència poètica, una casualitat, una escadussera flor d'un dia. Que mai més hàgim d'escoltar excuses i sopars de duro, persones que es pensen que la cultura als mitjans de comunicació és alguna cosa així com una quota, un tràmit, una casella que cal omplir per quedar bé i que no empenyin els pesats.

I alerta, s'aproximen uns mesos en què em temo que tornarem a estar igual que fa un any més o menys, quan la situació política va arrasar no només el sentit comú de tanta gent sinó també amb la pràctica totalitat dels continguts culturals dels mitjans de comunicació. Algú va decidir que només interessava la política i la política va esdevenir un llarg soliloqui incompreensible. *La gran il·lusió*, recordeu això, és un nom amb profunds sediments poètics. El cinema, ho va dir Jean Renoir, és una gran il·lusió. La cultura és el que ens salva, ens manté vius i lliures. No cap altra cosa.